ECIA

European
Council of
Interior
Architects

Euroopa sisearhitektuuriõppe harta 2020

ISBN 978-82-303-4929-8

Sisukord

1. SISSEJUHATUS 3

2. SISEARHITEKTUURI MÄÄRATLUS 5

3. SIHID JA EESMÄRGID 6

4. SISEARHITEKTI KUTSE OMANDAMINE 6

5. ÕPPEPROGRAMMI ÜLESEHITUS 8

6. TEADMISED, OSKUSED JA PÄDEVUSED 11

LISAD: 20

LISA A – MAATRIKS 20

LISA B – ECIA ÜLDINFO 36

LISA C – ALLIKAD JA LISAMATERJALID 38

LISA D – TÖÖRÜHMA LIIKMED 40

Märkus sõnastuse kohta

Hartas kasutatakse termineid „sisearhitekt“ ja „sisearhitektuur“ kutseala üldnimetustena, mis on käibel enamikus Euroopa riikides. Mõnes Euroopa riigis on kutsenimetuse „sisearhitekt“ kasutamine reguleeritud. Nendes riikides on kutse registreeritud ning registreerimine toimub vastavates kolleegiumides. Teistes riikides on piiratud kutsenimetuse „arhitekt“ kasutamine koos mis tahes eesliitega. Nendes riikides on kutse kohta käibel „sisekujunduse“ üldnimetus ning vajaduse korral tuleb „sisearhitekti“ ja „sisearhitektuuri“ asemel lugeda „sisekujundaja“ ja „sisekujundus“ või vastupidi.

1.Sissejuhatus

Taust

2018. aastal Antwerpenis toimunud peaassambleel leppisid Euroopa sisearhitektide nõukogu (ECIA) liikmesorganisatsioonid (LO-d) kokku 2013. aasta Euroopa sisearhitektuuriõppe harta redigeerimises. Kokkuleppega kutsuti ellu töötoad, kus oli ülesandeks ümber hinnata ECIA roll sisearhitektuuriõppe arendamises ja see uuesti määratleda.

Redigeerimise põhieesmärk oli täpsustada sisearhitektide erialase hariduse nõudeid praktika seisukohast ja veenduda, et need on asjakohaselt esitatud, ning tagada, et erialastes oskustes kajastuksid ühiskondlikud muutused, nagu on kirjeldatud täiendatud hartas.
Euroopa sisearhitektuuri hartal on 20-aastane ajalugu. Dokumendi esimene versioon allkirjastati ja avaldati 2000. aastal. Hiljem on dokumenti korrapäraselt uuendatud. Pärast seda, kui Euroopa riigid võtsid vastu Bologna deklaratsiooni, viidi harta vastavusse bakalaureuse- ja magistriprogrammide uue ülesehitusega.

Euroopa sisearhitektuuriõppe harta esialgne eesmärk oli määratleda esmane kutsetase. See ei ole muutunud, kuid lisaks saab hartat kasutada riikliku hariduspoliitika, õppekavade väljatöötamise ja liikmesorganisatsioonide tunnustamise protsessi kohta käivates aruteludes.

2019. aastal moodustas ECIA juhatus hariduse töörühma. 2019. aasta töörühma üks olulisemaid ülesandeid oli selgitada sisearhitektide erialase õppe praktilist ja akadeemilist külge.

2020. aasta harta töörühm

Töörühm koosnes kahest ECIA juhatuse liikmest ning välisekspertidest nii praktika kui ka akadeemilise õppe alal.

2020. aasta harta uuendused

Sisearhitektuuri kutse põhirõhk on inimese suhtel ruumiga. Pärast 2013. aastat on ühiskonnas, hariduses, tehnoloogias ja sisearhitekti töös endas toimunud mitu olulist arengut. Märkimisväärsemateks muutusteks on vajadus arvestada kujundustöös keskkonnaprobleemidega, sotsiaalse vastutuse suurenemine ja digitehnoloogia kasutamine. 2013. aasta hartas kasutatud sisearhitekti ameti määratlust on 2020. aasta hartas ümber sõnastatud ja laiendatud, et anda edasi töö sisu ja elukutse rolli tänapäeval.
Kaks suuremat muudatust 2020. aasta hartas väljendavad mõtteviisi nihet.

1. Väljaõpe põhineb ruumi fenomenoloogia kontseptsioonil.[1]

2. Nagu 2013. aasta hartas, nimetatakse ka siin väljaõppeks akadeemilise õppe ja praktika kooslust.
2020. aasta hartas laiendatakse erialase väljaõppe mõistet, täiendades seda kolmanda astmega, mis jaguneb kaheks osaks.

Esimene osa on soovitus sisse seada kaheaastane õppepraktika kvalifitseeritud juhendajaga ja kogemuse dokumenteerimise tingimusega. See nõue kehtib riikides, kus sisearhitekti kutse on registreeritud ja järgib 2013. aasta harta 5 + 2 aasta mudelit.

Teine osa on 2020. aasta harta täiendus ja käib uurimistegevuse kohta kõrgemal tasemel kui esmane kutsetase. Väljaõppe kolmanda astme teine osa järgib ülesehituselt Bologna deklaratsiooni, mille eesmärk on panustada valdkonda uute teadmistega, ning selle tulemuseks peaks olema eelretsenseeritav dokument ning põhjalikud eriteadmised sisearhitektuuri alal. Selle võib sooritada kas ülikoolis kas doktorikraadi või praktikapõhise uurimuse kujul. Siinkohal on oluline märkida, et doktorikraadi omandamise nõuded on riigiti erinevad, mistõttu kraadi taotleja peaks tutvuma konkreetses riigis kehtivate nõuetega.

[1] Filosoofide põhjapanevad ruumikäsitlused, mis määratlevad inimeksistentsi ruumisuhete kaudu, tõusid esile 1960. aastatel esimeste ingliskeelsete tõlgete ilmumisega: G. Bachelardi „Ruumipoeetika“ („The Poetics of Space“, 1958, ee 1999), O. F. Bollnow „Inimene ja ruum“ („Human Space“, 1963), ruumipeatükk M. Merleau-Ponty raamatus „Taju fenomenoloogia“ („The Phenomenology of Perception“, 1962, ee 2019), millele eelnes M. Heideggeri „Olemine ja aeg“ („Being and Time“, 1962). Juhani Pallasmaa „The Eyes of the Skin – Architecture and the Senses“ („Ihu silmad. Arhitektuur ja meeled“, 1996) kasvas välja kogumikust „Questions of Perception: Phenomenology of Architecture“ („Tajuküsimused. Arhitektuuri fenomenoloogia“, 1994) ja sellest on kujunenud fenomenoloogilise arhitektuurikäsitluse tüvitekst.

Tunnustusprogramm

Hariduse töörühma soovitusel otsustati 2020. aasta üldkogul loobuda ECIA tunnustusprogrammist.
Et enamik haridusasutusi kasutab riiklikke akrediteerimissüsteeme, oli Euroopa haridustöötajate ja ülikoolide nõudlus väga väike.
Lisaks leidis töörühm, et tunnustusprogrammi on keeruline hallata ning et ECIA-l ei ole organisatsioonilt tunnustust taotlevate ülikoolide õppekava hindamiseks ei vajalikku pädevust ega suutlikkust.

ECIA juhatus võib näha suuremat väärtust liikmesorganisatsioonide abistamises oma riiklike akrediteerimis- ja registreerimisprogrammide loomisel ning ECIA-s on selleks otstarbeks loodud uus töörühm.

2.Sisearhitektuuri määratlus

Kontekst

Sisearhitektuur tegeleb meie suhtega inimeste loodud ruumidesse, milles me elame ja mida elu jooksul kasutame. Sisearhitektuuri keskmes on inimese suhe ruumiga. Kaasaegne kriitiline ruumipraktika koosneb kolmest kihist: füüsiline ruum (meeltega tajutav keskkond), mentaalne ruum (kujutletud, kujundatud ja kavandatud keskkond) ja sotsiaalne ruum (inimtegevus ja kommunikatsioon). Sisearhitektuuri määratletakse ka ruumikujunduse mõiste kaudu – ehitatud keskkond, ajutine ruum, mis tekib ja kaob, ning ainult digitaalsel kujul olemasolev metaruum.

Kutseala

Sisearhitektuuri kutse tegeleb meid ümbritseva maailma loomisega, olles spetsialiseerunud esteetiliselt sobilike, mõjuvate ja õnnestunud ruumide loomisele. Kutsealane tegevus juhindub inimeste vajadustest ja eelistustest seoses õhkkonna, turvalisuse ja heaoluga, vastutades samas keskkonna tuleviku eest.

Sisearhitektuuri distsipliin[2] kuulub arhitektuuri valdkonda ning evib kokkupuutepunkte disaini, kunsti ja tarbekunsti valdkonnaga.

Sisearhitekt

Sisearhitektuuri praktiseerimise alustingimusteks on kultuuriline, sotsiaalne ja keskkonnateadlikkus ning uurimispädevus. Sisearhitektid loovad inimtegevuse erinevatele vormidele sobilikke keskkondi. Kontseptsiooni väljatöötamise ja vormi katsetamise vahenditeks on järkjärguliste kohanduste tegemine ja nende omavaheline sobitamine. Praktikas hõlmab sisearhitektuur sageli tööd juba olemasolevate keskkondadega, eeldades arhitektuuristrateegiate tundmist ja oskust ruumi otstarvet paindlikult muuta. Sisearhitektuuriprojektid on sageli seotud ka uute hoonetega ning siin on vajalik oskus teha koostööd eri valdkondade spetsialistidega. Sisearhitektuuri protsess põhineb kriitilisel disainimõtlemisel, loomeprotsessil ja varasemate arusaamade ümbermõtestamisel. Harta 6. peatükis, kus on loetletud vajalikud pädevused, ei mainita eraldi loovust.

See põhineb eeldusel, et loovus on seotud hulga erinevate pädevustega, mis avalduvad mitmes sisearhitekti töö tahus.

[2] ECIA on sisearhitektide kutseühendus. Seetõttu keskendub harta sisearhitekti kutsele ja kutseala arengule. Sissejuhatuses piiritletakse sisearhitektuuri kui distsipliini ulatust ja sügavust, kuid harta põhitekstis on igal lausel selge kutsealane fookus. See fookus arvestab sisearhitektide mitmekesise ja avatud kutsealase arenguga, mis ulatub disainistuudiotest ettevõteteni ja haridusasutustest uurimiskeskusteni.

3.Sihid ja eesmärgid

ECIA 2020. aasta sisearhitektuuriõppe harta siht ja eesmärk on kirjeldada kvalifitseeritud sisearhitekti väljaõpet (teadmised, oskused ja hoiakud), mis on vajalik ruumispetsialisti kontseptsiooni mõistmiseks ja distsipliini teaduspõhiseks, humanistlikuks ja akadeemiliseks praktiseerimiseks.

Sisearhitektuuriõpe peaks tagama, et kvalifitseeritud töötaja on sisearhitektuuri vallas pädev, tunneb tehnilisi süsteeme ja nõudeid ning oskab väärtustada nii tervist, ohutust kui ka keskkonda. Spetsialist peaks edendama sisearhitektuuri kultuurilist, intellektuaalset, ajaloolist, sotsiaalset, majanduslikku ja keskkonnaalast konteksti ning tajuma sisearhitekti rolli ja vastutust ühiskonnas. Euroopa sisearhitektuuriõppe harta koostamise üks väljakutseid puudutab erinevusi ECIA liikmesriikide ja seal käibel olevate kutsenõuete vahel. Ühest küljest on oluline kasutada kõikjal, kus reguleerimine on võimalik, EL-i tasandil kirjeldatud ja üksikutes riikides (nt Saksamaa) rakendatud kutsestandardit ja -taset. Teisalt tuleks hartat kasutada ka selleks, et julgustada neid riike, kus sisearhitekti kutse on vähem reguleeritud, siinset kutsestandardit kasutusele võtma. Käesolevas redaktsioonis kasutame viitena EL-i direktiivi viimast parandust[3], vaata lisa D.

Sisearhitektuuriõppe täiendatud mudeli loomisel võeti esimese sammuna kasutusele sotsioloogide ja filosoofide lähenemisviis, kus ruumi määratletakse kolme kontseptuaalse valdkonnana: füüsiline ruum (meeltega tajutav keskkond), mentaalne ruum (kujutletud, kujundatud ja kavandatud keskkond) ning sotsiaalne ruum (inimtegevus ja kommunikatsioon).

Selleks, et edasi anda sisearhitektide väljaõppe keerukust, luuakse Bloomi taksonoomia laiendatud kolmemõõtmelise mudeli abil[4] õppetegevuste hierarhia. Mudel näitab piltlikult, millised teadmised, oskused ja pädevused tuleks igal õppeastmel omandada. Õppeprotsess seisneb pigem varasemalt omandatule kihtide lisamises ja kognitiivse protsessi süvendamises kui lihtsalt uute asjade õppimises.

Sisearhitektuuri erialal tuleb toetada valdkonna teoreetilise korpusega haakuvat loometegevust, arutelu ja refleksiooni. 2020. aasta hartas laiendati kõrghariduse nõuete kirjeldust uurimistegevusel (nii ekspertastme kui ka doktoriõppe programmid) põhineva kolmanda kutsetasemega.

Eesmärk on, et 2020. aasta harta viiteloendit ja 3D-mudeleid saab kasutada eeskujuna sisearhitektuuriõppe iga astme kursuste loomisel.

4.Sisearhitekti kutse omandamine

4.1

Sisearhitektuuriõpe keskendub inimese suhtele ruumiga. Õpe peab tagama teadmiste ja oskuste omandamise vähemalt järgmises kuues valdkonnas: siseruumi kujundamine ja kommunikeerimine, disainimetoodika kasutamine uurimisprotsessis, arhitektuuri mõistmine esteetilises ja kultuurilises kontekstis, disaini mõistmine inimlikust ja sotsiaalsest perspektiivist, sisekujundusprojekti juhtimise ja majandusnõuete tundmine ning ehitustehnoloogia ja ehituseeskirjade tundmine. Punktis 4.2 on loetletud need pädevused, mis on väljaõppe juures olulised kutsetöö seisukohast. Samal ajal mõistetakse, et kõigis nendes valdkondades pädevuse saavutamine ei ole tõenäoline.

[3] EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2013/55/EL, 20. november 2013.

[4] BLOOMI TÄIENDATUD TAKSONOOMIA:
Churches, A. 2012. Bloom's Digital Taxonomy.
http://burtonslifelearning.pbworks.com/f/BloomDigitalTaxonomy2001.pdf
https://www.niallmcnulty.com/2017/11/blooms-digital-taxonomy/
https://www.celt.iastate.edu/teaching/effective-teaching-practices/revised-blooms-taxonomy/
Vaadatud 12.05.2020.

Eesmärk on, et ülikoolid valiksid bakalaureuse- ja magistriprogrammi kavandades välja need valdkonnad, millele õpe keskendub.

4.2

Väljaõpe peab tagama järgmiste teadmiste ja oskuste omandamise:

1. Kriitiline arusaam disainipõhimõtetest, oskus neid kriitiliselt käsitleda ning väljendada neid põhimõtteid disainis ja teistes meediumides, sealhulgas sõnades. (*Gestaltungskompetenz*) Nende oskuste hulka võivad kuuluda käsitöö- ja kunstitegevus nagu skulptuur, joonistamine või maalimine.
2. Teadlikkus sisearhitektuuri kutsega kaasnevast sotsiaalsest ja eetilisest vastutusest. Siin on vaja olla kursis ÜRO säästva arengu 17 eesmärgiga.
   Sisearhitekti kutsealas on eriti olulised järgmised eesmärgid:
   - eesmärk 3 – hea tervis ja heaolu;
   - eesmärk 9 – tööstus, innovatsioon ja taristu;
   - eesmärk 11 – säästvad linnad ja asulad;
   - eesmärk 12 – säästev tarbimine ja tootmine;
   - eesmärk 13 – kliimamuutused;
   - eesmärk 15 – maismaa ökosüsteemid;
   - eesmärk 17 – säästva arengu alane partnerlus.
3. Arusaam kriitilisest analüüsist ja disainimõtlemise rakendamisest.
4. Teadmised ehitusprotsessi põhimõtetest.
5. Igapäevaste disainiprobleemide lahendamiseks vajalike uurimismeetodite tundmine ja teadmised teaduslike uurimismeetodite erinevustest.
6. Kriitiline arusaam sisearhitektuuri, arhitektuuri ja nendega seonduvate kunstivaldkondade ajaloost, teooriast ja esteetikast.
7. Teadmised sisearhitektuuriteooria põhimõtetest.
8. Sisearhitekti tegevusvaldkonna eetikakoodeksi ja keskkonnaeetika tundmine.
9. Üldteadmised ergonoomika põhimõtetest, kaasavast arhitektuurist ja kasutajakesksest kujundusest.
10. Kasutajakesksetes projektides rakendatavate sotsiaalsete ja antropoloogiliste mudelite tundmine.
11. Üldteadmised sisekujundus- ja ehitusprojektidega seotud protsessidest ning projektijuhtimise, haldamise, rahastuse ja nende korralduse tundmine.
12. Arusaam ehitustehnoloogiast ja tehnilistest nõuetest.
13. Üldteadmised ehitusseadustest ja -eeskirjadest.
14. Oskus iseloomustada eri hoonetüüpe ja neil vahet teha.
15. Oskus kirjeldada ruume, hoonestruktuure, materjale ja nende olelusringi ökoloogia ja majanduse aspektist.

5.Õppeprogrammi ülesehitus

Kursustele õppima pääsemise vastuvõtunõuded

Kandidaat võetakse sisearhitektuurikursustele ülikooli vastuvõtukriteeriumite alusel. Kandidaadil peab olema bakalaureuseõppesse (1. õppeaste) astumiseks vajalik minimaalne akadeemiline tase, mille määrab kool. Vastuvõtmisel hinnatakse kandidaadi üldhariduse taset, motivatsiooni ja sobivust sisearhitektuuri erialal tegutsemiseks. Hindamine võib toimuda haridusasutusse vastuvõtmise ajal ja/või esimesel õppeaastal. Hindamismoodus on koolide otsustada.

Akadeemilise õppe ja praktika nõuete ülesehitus

ECIA harta viitab raamatule „A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing. A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives".[5] Mainitud taksonoomia pakub raamistikku õpieesmärkide määratlemiseks ja kirjeldamiseks.
ECIA kui kutseorganisatsioon ei määratle õpieesmärke, vaid pigem kutsealale pääsemise künnist.

Bologna deklaratsioonis (1999) on määratletud kõrghariduse kolm järjestikust astet[6]. Neid kasutatakse kutsealal tööle asumiseks, nagu on kirjeldatud harta 4. peatükis. Esimene aste vastab sisearhitektuuri bakalaureusekraadile teaduses või kunstis. Teine aste lisandub esimesele ja vastab sisearhitektuuri magistrikraadile teaduses või kunstis. Suurbritannias ja Iirimaal on esmase kutsetaseme akadeemiliseks miinimumnõudeks bakalaureuseõpe kogumahus 240 ECTSi ainepunkti. Siin soovitatakse korvata puuduvad haridusaastad dokumenteeritud kutsepraktikaga. Kolmas aste koosneb kahest osast.
Esimene osa on kaheaastane õppepraktika kvalifitseeritud juhendajaga ja kogemuse dokumenteerimise tingimusega. See nõue kehtib riikides, kus sisearhitekti kutse on registreeritud ja järgib 2013. aasta harta 5 + 2 mudelit.

Teine osa on 2020. aasta harta täiendus ja käib uurimistegevuse kohta kõrgemal tasemel kui esmane kutsetase. Väljaõppe kolmanda astme teine osa järgib ülesehituselt Bologna deklaratsiooni, kus on püstitatud eesmärk panustada valdkonda uute teadmistega, ning selle tulemuseks peaks olema eelretsenseeritav dokumentatsioon ning põhjalikud eriteadmised sisearhitektuuri alal. Selle võib sooritada kas ülikoolis kas doktoriõppena või praktilise uurimistööna.

[5] Bloom, B. S., Engelhart, M. D., Furst, E. J., Hill, W. H., Krathwohl, D. R. 1956. Taxonomy of Educational Objectives: The classification of educational goals. Handbook I: Cognitive domain. New York: David McKay Company.

[6] KOLMEASTMELINE SÜSTEEM
http://www.ehea.info/page-three-cycle-system
Vaadatud 12.05.2020.

1. aste	**Võrdväärne 180 ECTSi ainepunktiga**	1. aste on sisearhitektuuri kolmeastmelise õppe aluspõhi. Vähemalt kolm aastat täiskoormusega õpet ülikoolis või sellega võrreldavas haridusasutuses. Õppekava põhiosa moodustab sisearhitektuur ja selles peavad olema võrdselt esindatud sisearhitektuuri teoreetilised ja praktilised tahud. Sisearhitekti kutse omandanu on teadlik kutseala tuumast, inimese suhtest ruumiga, ning oskab eristada mentaalset, sotsiaalset ja füüsilist ruumi ja oma tööd nendes valdkondades suunata. 1. õppeaste annab esmase ametliku kutsekvalifikatsiooni.
2. aste	**Võrdväärne 300 ECTSi ainepunktiga**	2. astme põhjaks on 1. aste ja see koosneb kaheaastasest täiskoormusega õppest ülikoolis või sellega võrreldavas haridusasutuses. Õppekavas peavad olema võrdselt esindatud sisearhitektuuri teoreetilised ja praktilised tahud ning tagatud harta 6. peatükis sätestatud teadmiste ja oskuste omandamine. Sisearhitekti kutse omandanu on teadlik kutseala tuumast, inimese suhtest ruumiga, ning oskab eristada mentaalset, sotsiaalset ja füüsilist ruumi ning oma teoreetilist ja praktilist tööd nendes valdkondades suunata. 2. aste annab ametliku kutsekvalifikatsiooni. Harta eesmärk on määrata 2. õppeaste sisearhitekti kutsetiitli saamise eelduseks.
3. aste	**Koosneb kahest osast**	Esimene osa on kaheaastane õppepraktika kvalifitseeritud juhendajaga ja kogemuse dokumenteerimise tingimusega. Teine osa on akadeemiline tee, mis hõlmab magistriõppe järgset teadustööd ning võib viia doktorikraadi omandamiseni. Kolmanda astme võib läbida ka praktikas. Praktiline töö peaks sisaldama sotsiaalset mõõdet, pakkuma sisekujundusvaldkonnale uusi teadmisi ja tegema need kättesaadavaks nii kutsealal kui ka sellest väljaspool. Töö peaks valmima iseseisva mõttetegevuse tulemusena. Töö peaks sisaldama loomingulist komponenti ning olema sõnades lahti mõtestatav. Tähelepanu! Mõnes Euroopa riigis nõutakse sisearhitektide kutseliidu liikmelisuse säilitamiseks täiendavat praktilist koolitust.

Elukestev õpe

Sisearhitektuuriõpet ei tohiks pidada lõplikuks protsessiks; sisearhitekt peaks osalema elukestvas õppes. Siinkohal viitame Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)[7], vt lisa D.
Elukestva sisearhitektuuriõppe eesmärk on täiendada pidevalt oma teadmisi, oskusi ja pädevusi kolmes inimese suhet ruumiga kätkevas valdkonnas (mentaalne, sotsiaalne ja füüsiline ruum). Elukestev õpe on möödapääsmatu ja sellesse tuleks suhtuda kui väljaõppe ühte osasse. ECIA soovitab liikmesorganisatsioonidel toetada pidevat kutsealast arengut kui üht eeltingimust ametiliidu liikmestaatuse säilitamiseks. Pidev kutsealane areng ei tähenda ametlikku haridust kõrgema kraadi saamiseks, vaid elukestvat õpet, mis tagab sisearhitekti teadmiste ja oskuste säilimise, paranemise või täienemise. Magistrikraadi omanikele suunatud haridusturg on viimase 10 aasta jooksul kasvanud ning kujunenud olemasolevate õppekursuste lahutamatuks osaks. Elukestev õpe on oluline ka sisearhitektuuri distsipliini edasiarendamise seisukohast.

Kvaliteedikontroll

Õppekvaliteedi tagamiseks peavad haridusasutuste õppekavad olema akrediteeritud ja järgima pideva kvaliteedikontrolli süsteemi. Viimane peaks olema ametlik ning töötajatele, tudengitele ja asjaomastele huvirühmadele arusaadav. Kvaliteedisüsteem peaks sisaldama kaebuste esitamise võimalust.
ECIA võib soovitada akrediteerimisprotsessiks vajaminevaid eksperte igast Euroopa riigist.

[7] Euroopa kvalifikatsiooniraamistik (EQF)
http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2001:0678:FIN:EN:PDF

6.Teadmised, oskused ja pädevused

Esmataseme kutse omandamiseks, mida on kirjeldatud harta 4. peatükis, tuleb läbida allpool kirjeldatud akadeemilised ja praktilised õppeetapid. Euroopa haridusasutused pakuvad laia valikut sisearhitektuurikursusi, mis erinevad nii suunitluse, kestuse kui ka taseme poolest. Siin peatükis kirjeldatakse vajalikke pädevusi, mis võimaldavad sisearhitektil täita valitud arhitektuuri- või kujundustegevuse tööülesandeid sõltumatult ja enesekindlalt.
2020. aasta redaktsioonis on pädevustele lähenetud kutsealase töö seisukohast, eesmärgiga, et haridusasutused tagavad üliõpilasele vajaliku väljaõppe ja teadmised, mis võimaldavad sisearhitektil pärast väljaõppe läbimist ametisse asuda või õpinguid jätkata.

Harta siinses redaktsioonis jaotatakse sisearhitektuuri valdkond erinevateks osadeks ja alaosadeks. Sisearhitektuuri valdkonda tervikuna mõistetakse kui inimese suhet ruumiga. Edasi saab valdkonna jaotada kolme kategooriasse: füüsiline ruum (meeltega tajutav keskkond), sotsiaalne ruum (kujutletud, kujundatud ja kavandatud keskkond) ja mentaalne ruum (inimtegevus ja kommunikatsioon). Need kategooriad ei ole selgelt eraldatud, kuid arusaam kolmest ruumivaldkonnast annab sisearhitekti kutsele avarama tõlgenduse.

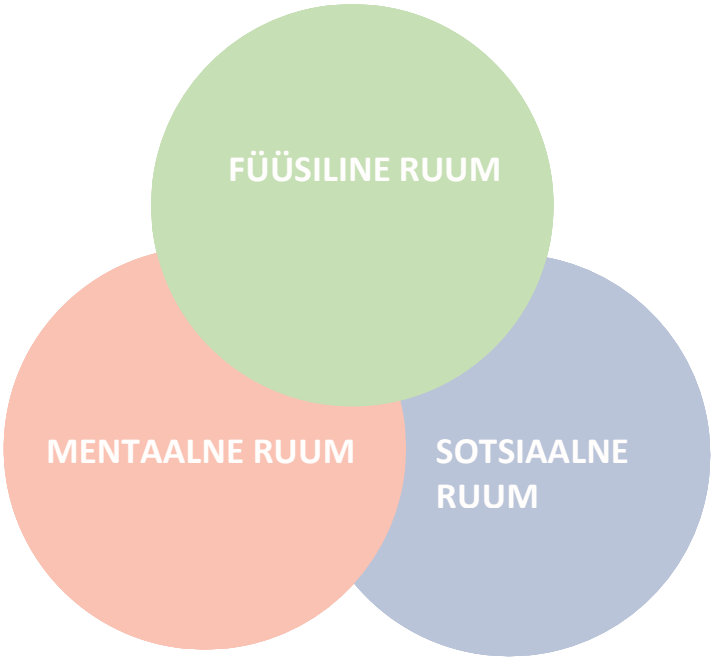

Joonis 1 näitab kolme ruumivaldkonna suhet.

Sisearhitektuuri eriala kuus peamist õppe- ja tegevusvaldkonda

A. Kujundustegevus (kommunikatsioon)
B. Uurimistegevus
C. Kontekst (esteetika ja kultuur)
D. Inimene ja ühiskond
E. Äri (majandus ja juhtimine)
F. Ehitus (tehnoloogia ja eeskirjad)

[IMAGE TEXT]
FÜÜSILINE RUUM
Ehitus
Äri
SOTSIAALNE RUUM
Inimene ja ühiskond
Kontekst
MENTAALNE RUUM
Uurimistegevus
Kujundustegevus

Joonis 2 näitab sisearhitektuuri kolme ruumivaldkonna ning kuue tegevusvaldkonna suhet.

Sisearhitektuuri 15 pädevuspunkti

Need kuus õppevaldkonda jagunevad omakorda 15 pädevuspunktiks. Kõik need 15 pädevuspunkti peaksid olema kaetud sisearhitekti väljaõppes ning ka eraldi igal õppeastmel.

1. punkt – sisemine hoiak
2. punkt – suhestuv hoiak
3. punkt – kriitiline disainimõtlemine
4. punkt – ehitusprotsess
5. punkt – uurimismeetodid
6. punkt – valdkonnaülene mõõde
7. punkt – valdkonnasisene mõõde
8. punkt – eetika
9. punkt – inimmõõde
10. punkt – sotsiaalne mõõde
11. punkt – projekteerimis- ja ehitusprotsess
12. punkt – ehitusprojekteerimine
13. punkt – seadused ja eeskirjad
14. punkt – hoonestustüpoloogia
15. punkt – ehitusmaterjalid

[IMAGE TEXT]
FÜÜSILINE RUUM
Ehitusprojekteerimine
Seadused ja eeskirjad
Hoonestustüpoloogia
Ehitusmaterjalid
Projekteerimis- ja ehitusprotsess

SOTSIAALNE RUUM
Valdkonnaülene mõõde
Valdkonnasisene mõõde
Eetika
Inimmõõde
Sotsiaalne mõõde

MENTAALNE RUUM
Sisemine hoiak
Suhestuv hoiak
Kriitiline mõtlemine
Ehitusprotsess
Uurimismeetodid
Joonis 3 näitab 15 pädevusala paiknemist kolmes ruumivaldkonnas.

Alljärgnevalt kirjeldatakse lähemalt 15 pädevuspunkti sisearhitektuuri kolme õppeastme kaupa.

1 – bakalaureuseaste

1. punkt – sisemine hoiak

Disainipõhimõtete ja sisearhitektuuri töövahendite rakendamine kavandamisprotsessis. Ideede visuaalne väljendamine ja vormi kommunikeerimine.
Sensoorne lähenemine materjalidele ja pindadele, nii et nägemismeelt täiendavad oluliselt kompimis-, kuulmis- ja haistmismeel.

2. punkt – suhestuv hoiak

Teadmised professionaalsest suhtluseetikast nii omal erialal kui ka läbikäimises teiste ehitustööstuse osapooltega.
Visuaalse kommunikatsiooni põhimõtete ja arhitektuuritavade tundmine ning nende rakendamine jooniste, plaanide ja hankedokumentide koostamisel ning esitamisel.

3. punkt – kriitiline disainimõtlemine

Disainimõtlemise ja kriitilise analüüsi põhimõtete kasutamine kontseptuaalsetes ja praktilistes kavandamisprotsessides.
Üldteadmised disainialase kriitilise mõtlemise kohta, mis võimaldavad liigitada, määratleda ja mõista sisearhitektuuri kutseala.

4. punkt – ehitusprotsess

Sisearhitektuuriprojekti kavandamiseks, visualiseerimiseks ja esitlemiseks vajalike põhioskuste tundmine.
Üldteadmised sisearhitektuuriprojekti ülesehitusest ja kavandamisest.

5. punkt – uurimismeetodid

Kavandamismeetodite tundmine ja rakendamine projekti määratlemiseks ja sobiva lahenduse leidmiseks. Oskus kasutada teaduslike uurimismeetodite kõrval asjatundlikult sisekujundusvaldkonna traditsioonilisi uurimismeetodeid nagu joonestamine, joonistamine, maalimine ja skulptuur.

6. punkt – valdkonnaülene mõõde

Arhitektuurist, disainiteooriast ja kunstiajaloost moodustunud laiema valdkonna tundmine ning teadmised peamistest kunsti- ja disainivooludest ehitatud keskkonna ajaloos.
Sisearhitektuuri tajumine ja mõtestamine avaramas arhitektuuri-, kunsti- ja disainiteooria kontekstis.

7. punkt – valdkonnasisene mõõde

Sisearhitektuuriteooria tundmine, oskus tuvastada konkreetse projekti teoreetilisi lähtekohti ja nende üle arutleda. Oma projekti seostamine nüüdisaegse sisearhitektuuri- ja disainiteooriaga.

8. punkt – eetika

Kutse-eetika tundmine. Oskus tuvastada konkreetse projekti teoreetilisi lähtekohti ja nende üle arutleda.
Üldteadmised keskkonnateadliku disaini põhimõtetest ja nende rakendamisest kavandamisprotsessis.
Teadmised sisearhitekti töö sotsiaalsetest ja majanduslikest juhistest.

9. punkt – inimmõõde

Antropomeetria tundmine ja selle põhimõtete rakendamine ettenähtud otstarbele vastavate ruumide loomisel.
Universaalse disaini ja kaasava arhitektuuri põhimõtete tundmine ning oskus neid sisearhitektuuriprojektis rakendada.
Ergonoomika põhimõtete tundmine ja nende rakendamine sisearhitektuuriprojektis.

10. punkt – sotsiaalne mõõde

Arusaam sisearhitekti vastutusest nüüdisaegse ja otstarbeka materiaalse ja sotsiaalse keskkonna loomises.
Teadmised ÜRO säästva arengu 17 eesmärgist ja oskus neid arhitektuuriprojektides rakendada.
Asjatundliku disaini põhimõtete tundmine ja oskus rakendada neid põhimõtteid sotsiaalse käitumise vormidele vastavate ruumide loomiseks.

11. punkt – projekteerimis- ja ehitusprotsess

Arusaam ehitusprojekti rahalistest piirangutest.
Arusaam ehitusprojektiga seotud huvigruppide paljususest ja kaasatusest.

Arusaam sisearhitektuuriprojekti korraldamisest ja juhtimisest.

12. punkt – ehitusprojekteerimine

Arusaam ehitussüsteemidest, -tehnikatest ja -protsessidest.
Üldteadmised ehitustehnoloogiast.
Arusaam hoonestuse (krunt, struktuur, pind, teenused) tehnilistest nõuetest.

13. punkt – seadused ja eeskirjad

Üldteadmised sisekujundusvaldkonnas kehtivatest ametlikest eeskirjadest ja standarditest.
Ehitusprojekti kavandamine lähtuvalt üldkehtivatest ehitusseadustest ja -eeskirjadest.
Oskus leida ametlike ehituseeskirjade kohta ajakohast teavet.

14. punkt – hoonestustüpoloogia

Erinevate hoonetüüpide tuvastamine ja iseloomustamine.
Arusaam erinevate hoonestustüpoloogiate põhiprintsiipidest, oskus neid liigitada ning olemasolevate hoonete ennistamises rakendada.

15. punkt – ehitusmaterjalid

Materjalide olelusringi ja koostise tundmine ning oskus tuvastada, liigitada ja valida sisearhitektuuriprojekti jaoks sobivad materjalid ning sobiv töötlus. Oskus analüüsida, valida ja kasutada materjale, et saavutada otstarbekuse, ökonoomika, esteetika, korrashoiu ja keskkonnamõjuga seotud eesmärgid.

2 – magistriaste

1. punkt – sisemine hoiak

Disainipõhimõtete rakendamine ja kombineerimine uute ideedeni jõudmiseks.
Eksperimentide, iteratsiooni ja prototüüpide kasutamine uute kontseptsioonide väljatöötamiseks ja nende seostamine disainiga. Kollektiivsete disainiteadmiste kasutamine ideede leiutamiseks, edasiarendamiseks ja esitamiseks.

2. punkt – suhestuv hoiak

Visuaalse ja verbaalse kommunikatsiooni valdamine kõrgel tasemel, selle kasutamine ideede ja tehniliste lahenduste edasiandmiseks.
Eetilise vastutuse tundmine ja väljendamine töös klientide ja teiste ehitustööstuse osapooltega. Sensoorne lähenemine materjalidele ja pindadele, nii et nägemismeelt täiendavad oluliselt kompimis-, kuulmis- ja haistmismeel.

3. punkt – kriitiline disainimõtlemine

Konkreetse projektiga seotud kavandamisprotsessi kriitiline analüüsimine ja uute seoste loomine eri lähenemisviiside vahel.
Uute ideede väljendamine seoses juurdunud arusaamadega.

4. punkt – ehitusprotsess

Sisearhitektuuriprojekti kandvate funktsionaalsete ja esteetiliste ideede elluviimiseks vajalike praktiliste oskuste rakendamine edasijõudnu tasemel.
Siseprojekti kavandamise ja esitlemisega seotud mitmesuguste oskuste ja pädevuste rakendamine.
Teistest valdkondadest (ajastutest ja geograafilistest piirkondadest) pärit oskuste kombineerimine uute teadmisteni jõudmiseks sisekujundusvaldkonnas.

5. punkt – uurimismeetodid

Sisendite ja väljundite diferentseerimine, abstraheerimine ja konkretiseerimine keerukates kavandamisprotsessides.
Kavandamismeetodite tuvastamine, kasutamine ja isegi nende muutmine.
Teadusliku uurimismetoodika kasutamine.
Oskus kasutada teaduslike uurimismeetodite kõrval asjatundlikult ka sisekujundusvaldkonna traditsioonilisi uurimismeetodeid nagu joonestamine, joonistamine, maalimine ja skulptuur.

6. punkt – valdkonnaülene mõõde

Ehitatud keskkonna hindamine, lähtudes avaramast kunsti-, disaini- ja arhitektuuriteooriast.
Oma projektide hindamine arhitektuuri- ja disainiteooria vaatenurgast.

7. punkt – valdkonnasisene mõõde

Sisearhitektuuriteooriate analüüsimine, võrdlemine ja kritiseerimine.
Erinevate sisearhitektuuriteooriate katsetamine projekti arendusfaasis. Uute, tunnustatud teooriatele väljakutset kujutavate ruumide loomine.

8. punkt – eetika

Kutsealaste eetiliste käitumisjuhiste kasutamine ja tõlgendamine arhitektuuri- ja kujundusprojektides.
Uute funktsionaalsete ja keskkonnaeetiliste lahenduste loomine siseprojektides.
Töötamine eri asjatundjatest koosnevas meeskonnas, kus keskkonnateadlikku disaini nähakse suuremate muutuste vallandajana. Tegelike ja teoreetiliste projektide väljatöötamine, mille keskmes olevad eetilised ja keskkonnaväärtused annavad hoogu süsteemsele muutusele.

9. punkt – inimmõõde

Funktsionaalsuse ja kasutatavuse põhimõtete hindamine keerulistes arhitektuuri- ja kujundusprojektides.
Tervishoiu, ohutuse ning kaasava arhitektuuri ideede analüüsimine ja uute ideede väljatöötamine.

10. punkt – sotsiaalne mõõde

Hea arhitektuuri ja inimruumi eest seismine ning ruumikasutajate omavahelise arutelu ergutamine.
Sisearhitektuuri rolli tajumine, hindamine ja proovilepanemine laiemas ühiskondlikus ja majanduslikus kontekstis.

11. punkt – projekteerimis- ja ehitusprotsess

Kujundusprojekti kavandamine, korraldamine ja dokumenteerimine, kasutades vastavaid joonistus- ja disainimisvahendeid. Siseprojekti kulude ja tulude hindamine, võrdlemine ja tasakaalustamine.

12. punkt – ehitusprojekteerimine

Konstruktsioonialaste teadmiste rakendamine vormi- ja struktuurikatsetuste tegemisel valmivates või olemasolevates hoonetes.
Uute tehnoloogiate ja materjalide hindamine ning nende siseprojektis kasutamise eestkõnelejaks olemine.

13. punkt – seadused ja eeskirjad

Projekteerimisloa saamiseks vajalike reguleerimismeetmete tundmine ja rakendamine.
Ülevaate omamine konsultantidest, kelle pädevused on vajalikud eduka ehitusprojekti tegemiseks.

14. punkt – hoonestustüpoloogia

Hoonestustüpoloogiate analüüsimine ja rakendamine soovitud esteetilise või funktsionaalse tulemuse saavutamiseks. Hoonestustüpoloogiate jäljendamine uute interaktiivsete ruumide loomisel olemasolevates, kohandatava otstarbega ehitistes või uutes ehitusprojektides.
Olemasolevate hoonestustüpoloogiate analüüsimine ja nende ühendamine kavandamisprotsessis, et uudsel moel mõtestada ehitatud keskkonda.

15. punkt – ehitusmaterjalid

Materjalide omaduste uurimine uute kasutusvõimaluste leidmiseks ja järeleproovimiseks.
Materjalidega katsete tegemine ja nende olelusringi uurimine.
Uute materjalide ja tootmisprotsesside potentsiaali teadvustamine.

3 – doktori- ja ekspertaste

1. punkt – sisemine hoiak

Uue väljendusviisi loomine idee ja vormi edasiandmiseks.
Kriitiline eneserefleksioon sisearhitekti töö eri tahkudes. Distsipliini küsimärgistamine, selle asetamine laiemale teaduste ja teadmiste väljale.

2. punkt – suhestuv hoiak

Valdkonna sotsiaalset vastutust edendavate ideede kujundamine ja väljendamine.
Tähelepanu juhtimine kutse-eetika uuendamise vajadusele seoses uute teadmistega ja ühiskonna arenguga.
Mõtlemise, disaini ning oma loometöö metakognitiivne mõtestamine.
Sensoorse lähenemise väljaarendamine töös materjalide ja pindadega, nii et nägemismeelt täiendavad oluliselt kompimis-, kuulmis- ja haistmismeel.

3. punkt – kriitiline disainimõtlemine

Kaasaegsete disainikäsitluste koondamine ja lahtimõtestamine ning saadud teadmiste kasutamine uue esteetiliste ja funktsionaalsete vormide väljaarendamiseks.

4. punkt – ehitusprotsess

Tärkavate tehnoloogiate ja oskuste kasutuselevõtt ehitusprotsessis, et jõuda välja uute ja ootamatute tulemusteni.

5. punkt – uurimismeetodid

Uute uurimis- ja esitlusmeetodite loomine praktika- ja distsipliinipõhistes uurimustes. Põhiliste disainimeetodite nagu visandamine, joonistamine, maalimine ja skulptuurikunst edasiarendamine dokumentatsiooni- ja kommunikatsioonivahendina.

6. punkt – valdkonnaülene mõõde

Uue sisearhitektuuriteooria väljaarendamine, mis panustaks kutsealal toimuvasse laiemasse diskussiooni. Uute teadmisteni jõudmine avaramas kunsti-, esteetika-, arhitektuuri- ja disainivaldkonnas.

7. punkt – valdkonnasisene mõõde

Uute teadmistega sisearhitektuuriteooriasse panustamine.
Sisearhitektuuriteooria täiendamine praktikapõhise uurimistegevusega.

8. punkt – eetika

Eetikakoodeksile tuginevate argumentide esitamine eetilise ja keskkonnateadliku disaini edendamiseks.
Eetika- ja keskkonnaküsimuste ning oma loometöö metakognitiivne mõtestamine.

9. punkt – inimmõõde

Eeskujuliku sisekujunduse loomine, mille keskmes on tervis, turvalisus ja heaolu. Valdkonna edendamine kirjalike ja visuaalsete ruumiuurimustega, mille põhirõhk on kaasaval arhitektuuril.

10. punkt – sotsiaalne mõõde

Uute sotsiaalsete mudelite kujundamine sisearhitektuuri kontekstis.
Sisearhitektuuri uute käsitluste küsimärgistamine, uurimine ja väljaarendamine lähtuvalt olemasolevast või tekkivast sotsiaalsest olukorrast.

11. punkt – projekteerimis- ja ehitusprotsess

Praktikapõhiste uurimuste teostamine ning sisearhitektuuri korralduse ja rahastuse analüüsimine.

12. punkt – ehitusprojekteerimine

Ehituse ja tehniliste nõuete alase teabe dekonstrueerimine ja uurimine kõrgemal abstraktsiooniastmel.
Uue tehnoloogia hindamine, analüüsimine ja rakendamine funktsionaalsete ja esteetiliste uuringute ning katsete tegemisel.

13. punkt – seadused ja eeskirjad

Mõtlemise, disaini ja oma tööde metakognitiivne mõtestamine seoses kehtivate eeskirjadega.

14. punkt – hoonestustüpoloogia

Kaasaegsete hoonete kujundamine, ehitamine ja hindamine lähtuvalt väljakujunenud hoonestustüpoloogiast.
Ajaloolis-geograafiliste hoonestustüpoloogiate uurimine ning nende kasutamine uute hoonestustüpoloogia prototüüpide väljatöötamiseks.

15. punkt – ehitusmaterjalid

Materjalide päritolu, tootmis- ja töötlemisprotsessi ning käitlemisvõimaluste uurimine võimalike uute kasutusviiside leidmiseks.
Uute materjalide ja tootmisprotsesside väljatöötamine.

Lisad:

Lisa A – MAATRIKS
Lisa B – ECIA ÜLDINFO
Lisa C – ALLIKAD JA LISAMATERJAL
Lisa D – TÖÖRÜHMA LIIKMED

Lisa A – Maatriks

Maatriksi eesmärk on esitada tabelina:

Kolm ruumitüüpi – mentaalne, sotsiaalne ja füüsiline.
Kuus töövaldkonda – A – tegevus, B – uurimistegevus, C – kontekst, D – inimene ja ühiskond, E – äri, F – ehitus.
Bakalaureuse-, magistri-, doktori- ja ekspertastme õppe 15 pädevuspunkti. Maatriks esitatakse harta lisas kirjalikul kujul. Algne, lihtsamini jälgitav tabelivorm on kättesaadav ECIA-le esitatud taotluse alusel.

Mentaalne ruum
Kujundustegevus

SISEMINE HOIAK
Disainikeskkonnad, kujundamisoskus, otsustusprotsess, loominguline väljendus, kahtlemisvõime

1 – bakalaureuseaste

Disainipõhimõtete ja sisearhitektuuri töövahendite rakendamine kavandamisprotsessis.
Ideede visuaalne väljendamine ja vormi kommunikeerimine.
Sensoorne lähenemine materjalidele ja pindadele, nii et nägemismeelt täiendavad oluliselt kompimis-, kuulmis- ja haistmismeel.

2 – magistriaste

Disainipõhimõtete rakendamine ja kombineerimine uute ideedeni jõudmiseks.
Eksperimentide, iteratsiooni ja prototüüpide kasutamine uute kontseptsioonide väljatöötamiseks ja nende seostamine disainiga.
Kollektiivsete disainiteadmiste kasutamine ideede leiutamiseks, edasiarendamiseks ja esitamiseks.

3 – doktori- ja ekspertaste

Uue väljendusviisi loomine idee ja vormi edasiandmiseks.
Kriitiline eneserefleksioon sisearhitekti töö eri tahkudes.
Distsipliini küsimärgistamine, selle asetamine laiemale teaduste ja teadmiste väljale.

Mentaalne ruum

Kujundustegevus

SUHESTUV HOIAK

Kutse-eetika, sotsiaalne vastutus ja kommunikatsioon

1 – bakalaureuseaste

Teadmised professionaalsest suhtluseetikast nii omal erialal kui ka läbikäimises teiste ehitustööstuse osapooltega.
Visuaalse kommunikatsiooni põhimõtete ja arhitektuuritavade tundmine ning nende rakendamine jooniste, plaanide ja hankedokumentide koostamisel ja esitamisel.

2 – magistriaste

Visuaalse ja verbaalse kommunikatsiooni valdamine kõrgel tasemel, selle kasutamine ideede ja tehniliste lahenduste edasiandmiseks.
Eetilise vastutuse tundmine ja väljendamine töös klientide ja teiste ehitustööstuse osapooltega.
Sensoorne lähenemine materjalidele ja pindadele, nii et nägemismeelt täiendavad oluliselt kompimis-, kuulmis- ja haistmismeel.

3 – doktori- ja ekspertaste

Valdkonna sotsiaalset vastutust edendavate ideede kujundamine ja väljendamine.
Tähelepanu juhtimine kutse-eetika uuendamise vajadusele seoses uute teadmistega ja ühiskonna arenguga.
Disaini ja oma loometöö metakognitiivne mõtestamine.
Sensoorse lähenemise väljaarendamine töös materjalide ja pindadega, nii et nägemismeelt täiendavad oluliselt kompimis-, kuulmis- ja haistmismeel.

Mentaalne ruum

Kujundustegevus

KRIITILINE DISAINIMÕTLEMINE

Kriitiline käsitlus, disainimõtlemine

1 – bakalaureuseaste

Disainimõtlemise ja kriitilise analüüsi põhimõtete kasutamine kontseptuaalsetes ja praktilistes projektides.
Üldteadmised disainialase kriitilise mõtlemise kohta, mis võimaldavad liigitada, määratleda ja mõista sisearhitektuuri kutseala.

2 – magistriaste

Konkreetse projektiga seotud kavandamisprotsessi kriitiline analüüsimine ja ning uute seoste loomine eri käsitluste vahel.
Uute ideede väljendamine seoses juurdunud arusaamadega.

3 – doktori- ja ekspertaste

Kaasaegsete disainikäsitluste koondamine ja lahtimõtestamine ning saadud teadmiste kasutamine uue esteetiliste ja funktsionaalsete tulemuste väljaarendamiseks.

Mentaalne ruum

Kujundustegevus

EHITUSPROTSESS

Oskused ja suunamine – väikeste järkjärguliste muudatuste või kohanduste tegemine süsteemi või terviku muutmiseks

1 – bakalaureuseaste

Sisearhitektuuriprojekti kavandamiseks, visualiseerimiseks ja esitlemiseks vajalike põhioskuste tundmine.
Üldteadmised sisearhitektuuriprojekti ülesehitusest ja kavandamisest.

2 – magistriaste

Sisearhitektuuriprojekti kandvate funktsionaalsete ja esteetiliste ideede elluviimiseks vajalike praktiliste oskuste rakendamine edasijõudnu tasemel.
Siseprojekti kavandamise ja esitlemisega seotud mitmesuguste oskuste ja pädevuste rakendamine.
Teistest valdkondadest (ajastutest ja geograafilistest piirkondadest) pärit oskuste kombineerimine uute teadmisteni jõudmiseks sisekujundusvaldkonnas.

3 – doktori- ja ekspertaste

Tärkavate tehnoloogiate ja oskuste kasutuselevõtt ehitusprotsessis, et jõuda välja uute ja ootamatute tulemusteni.

Sotsiaalne ruum

Kontekst

UURIMISMEETODID

Disainimetoodika, abstraktsiooni ja konkretiseerimise erinevus

1 – bakalaureuseaste

Disainialaste uurimismeetodite tundmine ja rakendamine projekti määratlemiseks ja disainilahenduse leidmiseks.
Oskus kasutada teaduslike uurimismeetodite kõrval asjatundlikult sisekujundusvaldkonna traditsioonilisi uurimismeetodeid nagu joonestamine, joonistamine, maalimine ja skulptuur.

2 – magistriaste

Sisendite ja väljundite diferentseerimine, abstraheerimine ja konkretiseerimine keerukates kavandamisprotsessides.
Kavandamismeetodite tuvastamine, kasutamine ja isegi nende muutmine.
Teadusliku uurimismetoodika kasutamine.
Oskus kasutada teaduslike uurimismeetodite kõrval asjatundlikult ka sisekujundusvaldkonna traditsioonilisi uurimismeetodeid nagu joonestamine, joonistamine, maalimine ja skulptuur.

3 – doktori- ja ekspertaste

Uute uurimis- ja esitlusmeetodite loomine praktika- ja distsipliinipõhistes uurimustes.
Põhiliste disainimeetodite nagu visandamine, joonistamine, maalimine ja skulptuurikunst edasiarendamine dokumentatsiooni- ja kommunikatsioonivahendina.

Sotsiaalne ruum

Kontekst

VALDKONNAÜLENE MÕÕDE

Arhitektuur ja sellega seonduvad kunstivaldkonnad, ajalugu ja esteetika

1 – bakalaureuseaste

Arhitektuurist, disainiteooriast ja kunstiajaloost moodustunud laiema valdkonna tundmine ning teadmised peamistest kunsti- ja disainivooludest ehitatud keskkonna ajaloos.
Sisearhitektuuri tajumine ja mõtestamine avaramas arhitektuuri-, kunsti- ja disainiteooria kontekstis.

2 – magistriaste

Ehitatud keskkonna hindamine, lähtudes avaramast kunsti-, disaini- ja arhitektuuriteooriast.
Oma projektide hindamine arhitektuuri- ja disainiteooria vaatenurgast.

3 – doktori- ja ekspertaste

Uue sisearhitektuuriteooria väljaarendamine, mis panustaks kutsealal toimuvasse laiemasse diskussiooni.
Uute teadmisteni jõudmine avaramas kunsti-, esteetika-, arhitektuuri- ja disainivaldkonnas.

Sotsiaalne ruum

Kontekst

VALDKONNASISENE MÕÕDE

Sisearhitektuuriteooria

1 – bakalaureuseaste

Sisearhitektuuriteooria tundmine, oskus tuvastada konkreetse projekti teoreetilisi lähtekohti ja nende üle arutleda.
Oma projekti seostamine nüüdisaegse sisearhitektuuri- ja disainiteooriaga.

2 – magistriaste

Sisearhitektuuriteooriate analüüsimine, võrdlemine ja kritiseerimine.
Erinevate sisearhitektuuriteooriate katsetamine projekti arendusfaasis.
Uute, tunnustatud teooriatele väljakutset kujutavate ruumide loomine.

3 – doktori- ja ekspertaste

Uute teadmistega sisearhitektuuriteooriasse panustamine.
Sisearhitektuuriteooria täiendamine praktikapõhise uurimistegevusega.

Sotsiaalne ruum

Kontekst

EETIKA

Eetikakoodeks ja keskkonnaeetika

1 – bakalaureuseaste

Kutse-eetika tundmine.
Üldteadmised keskkonnateadliku disaini põhimõtetest ja nende rakendamisest kavandamisprotsessis.
Teadmised sisearhitekti töö sotsiaalsetest ja majanduslikest juhistest.

2 – magistriaste

Kutsealaste eetiliste käitumisjuhiste kasutamine ja tõlgendamine arhitektuuri- ja kujundusprojektides.
Uute funktsionaalsete ja keskkonnaeetiliste lahenduste loomine siseprojektides.
Töötamine eri asjatundjatest koosnevas meeskonnas, kus keskkonnateadlikku disaini nähakse suuremate muutuste vallandajana.
Tegelike ja teoreetiliste projektide väljatöötamine, mille keskmes olevad eetilised ja keskkonnaväärtused annavad hoogu süsteemsele muutusele.

3 – doktori- ja ekspertaste

Eetikakoodeksile tuginevate argumentide esitamine eetilise ja keskkonnateadliku disaini edendamiseks.
Eetika- ja keskkonnaküsimuste ning oma loometöö metakognitiivne mõtestamine.

Füüsiline ruum

Äri

INIMMÕÕDE

Ohutus, tervis ja heaolu, kaasav arhitektuur, kasutajakeskne disain

1 – bakalaureuseaste

Antropomeetria tundmine ja selle põhimõtete rakendamine ettenähtud otstarbele vastavate ruumide loomisel.
Universaalse disaini ja kaasava arhitektuuri põhimõtete tundmine ning oskus neid sisearhitektuuriprojektis rakendada.
Ergonoomika põhimõtete tundmine ja nende rakendamine sisearhitektuuriprojektis.

2 – magistriaste

Funktsionaalsuse ja kasutatavuse põhimõtete hindamine keerulistes arhitektuuri- ja kujundusprojektides.
Tervishoiu, ohutuse ja kaasava arhitektuuri ideede analüüsimine ning uute ideede väljatöötamine.

3 – doktori- ja ekspertaste

Eeskujuliku sisekujunduse loomine, mille keskmes on tervis, turvalisus ja heaolu.
Valdkonna edendamine kirjalike ja visuaalsete ruumiuurimustega, mille põhirõhk on kaasaval arhitektuuril.

Füüsiline ruum

Äri

SOTSIAALNE MÕÕDE

Sotsiaalsete ja antropoloogiliste mudelite tundmine ja nende kasutamine ruumiloomes

1 – bakalaureuseaste

Arusaam sisearhitekti vastutusest nüüdisaegse ja otstarbeka materiaalse ja sotsiaalse keskkonna loomisel.
Teadmised ÜRO säästva arengu 17 eesmärgist ja oskus neid arhitektuuriprojektides rakendada. Asjatundliku disaini põhimõtete tundmine ja oskus rakendada neid põhimõtteid sotsiaalse käitumise vormidele vastavate ruumide loomiseks.

2 – magistriaste

Hea arhitektuuri ja inimruumi eest seismine ja ruumikasutajate omavahelise arutelu ergutamine ettepanekutega. Sisearhitektuuri rolli tajumine, hindamine ja proovilepanemine laiemas ühiskondlikus ja majanduslikus kontekstis.

3 – doktori- ja ekspertaste

Uute sotsiaalsete mudelite kujundamine sisearhitektuuri kontekstis.
Sisearhitektuuri uute käsitluste küsimärgistamine, uurimine ja väljaarendamine lähtuvalt olemasolevast või tekkivast sotsiaalsest olukorrast.

Füüsiline ruum

Äri

PROJEKTEERIMIS- JA EHITUSPROTSESS

Juhtimine, rahastus ja korraldus

1 – bakalaureuseaste

Arusaam ehitusprojekti rahalistest piirangutest.
Arusaam ehitusprojektiga seotud huvigruppide paljususest ja kaasatusest.
Arusaam sisearhitektuuriprojekti korraldamisest ja juhtimisest.

2 – magistriaste

Kujundusprojekti kavandamine, korraldamine ja dokumenteerimine, kasutades vastavaid joonistus- ja disainimisvahendeid.
Sisearhitektuuriprojekti kulude ja tulude hinnanguline arvestamine, võrdlemine ja tasakaalustamine.

3 – doktori- ja ekspertaste

Praktikapõhiste uurimuste tegemine ning sisearhitektuuri korralduse ja rahastuse analüüsimine.

Füüsiline ruum

Ehitus

EHITUSPROJEKTEERIMINE

Tehnoloogia ja tehnilised nõuded

1 – bakalaureuseaste

Arusaam hoone ehitussüsteemidest, -tehnikatest ja -protsessidest. Üldteadmised ehitustehnoloogiast. Arusaam hoonestuse (krunt, struktuur, pind, teenused) tehnilistest nõuetest.

2 – magistriaste

Konstruktsioonialaste teadmiste rakendamine vormi- ja struktuurikatsetuste tegemisel valmivates või olemasolevates hoonetes. Uute tehnoloogiate ja materjalide hindamine ning nende siseprojektis kasutamise eestkõnelejaks olemine.

3 – doktori- ja ekspertaste

Ehituse ja tehniliste nõuete alase teabe dekonstrueerimine ja uurimine kõrgemal abstraktsiooniastmel. Uute tehnoloogiate hindamine, analüüsimine ja rakendamine funktsionaalsete ja esteetiliste uurimuste ja katsete tegemisel.

Füüsiline ruum

Ehitus

SEADUSED JA EESKIRJAD

1 – bakalaureuseaste

Üldteadmised sisekujundusvaldkonnas kehtivatest ametlikest eeskirjadest ja standarditest. Ehitusprojekti kavandamine lähtuvalt üldkehtivatest ehitusseadustest ja -eeskirjadest. Oskus leida ametlike ehituseeskirjade kohta ajakohast teavet.

2 – magistriaste

Projekteerimisloa saamiseks vajalike reguleerimismeetmete tundmine ja rakendamine. Ülevaate omamine konsultantidest, kelle pädevused on vajalikud eduka ehitusprojekti tegemiseks.

3 – doktori- ja ekspertaste

Mõtlemise, disaini ja oma tööde metakognitiivne mõtestamine seoses kehtivate eeskirjadega.

Füüsiline ruum

Ehitus

HOONESTUSTÜPOLOOGIA

1 – bakalaureuseaste

Erinevate hoonetüüpide tuvastamine ja iseloomustamine.
Arusaam erinevate hoonestustüpoloogiate põhiprintsiipidest, oskus neid liigitada ning olemasolevate hoonete ennistamises rakendada.

2 – magistriaste

Hoonestustüpoloogiate analüüsimine ja rakendamine soovitud esteetilise või funktsionaalse tulemuse saavutamiseks.
Hoonestustüpoloogiate jäljendamine uute interaktiivsete ruumide loomisel olemasolevates, kohandatava otstarbega ehitistes või uutes ehitusprojektides. Olemasolevate hoonestustüpoloogiate analüüsimine ja nende ühendamine kavandamisprotsessis, et uudsel moel mõtestada ehitatud keskkonda.

3 – doktori- ja ekspertaste

Kaasaegsete hoonete kujundamine, ehitamine ja hindamine lähtuvalt väljakujunenud hoonestustüpoloogiast.
Ajaloolis-geograafiliste hoonestustüpoloogiate uurimine ning nende kasutamine uute hoonestustüpoloogia prototüüpide väljatöötamiseks.

Füüsiline ruum

Ehitus

EHITUSMATERJALID

Materjalide omadused ja elutsükkel

1 – bakalaureuseaste

Materjalide olelusringi ja koostise tundmine ning oskus tuvastada, liigitada ja valida sisearhitektuuri projekti jaoks sobivad materjalid ning sobiv töötlus.
Oskus analüüsida, valida ja kasutada materjale, et saavutada otstarbekuse, ökonoomika, esteetika, korrashoiu ja keskkonnamõjuga seotud eesmärgid.

2 – magistriaste

Materjalide omaduste uurimine uute kasutusvõimaluste leidmiseks ja järeleproovimiseks.
Materjalidega katsete tegemine ja nende olelusringi uurimine.
Uute materjalide ja tootmisprotsesside potentsiaali teadvustamine.

3 – doktori- ja ekspertaste

Materjalide päritolu, tootmis- ja töötlemisprotsessi ning käitlemisvõimaluste uurimine võimalike uute kasutusviiside leidmiseks.
Uute materjalide ja tootmisprotsesside väljatöötamine.

Lisa B – ECIA ÜLDINFO

Euroopa Sisearhitektide Nõukogu on Euroopa sisearhitektide ja -kujundajate kutseorganisatsioone esindav ühendus. 1992. aastal asutatud ECIA esindab praegu 16 riiklikku kutseorganisatsiooni, kus on enam kui 14 000 praktiseerivast sisearhitektist koosnev liikmeskond.

ECIA on ühiseks platvormiks parimate ametialaste tavade ja teabe vahetamisel. Ühendus on kehtestanud ühised hariduslikud ja kutsealased miinimumnõuded ja pooldab nende kohaldamist liikmesorganisatsioonidesse kuuluvatele sisearhitektidele.

Sisearhitekti kutse edendab kogu sisearhitektuuri valdkonda, mis hõlmab nii mööblidisaini kui ka väikearhitektuuri. ECIA loodi selleks, et tugevdada Euroopa sisearhitektide ja -kujundajate võrgustikku ning kutseala pidevalt edasi viia. Selleks peetakse elavat ametialast arutelu, vahetatakse arvamusi ja ollakse pidevalt dialoogis liikmete, partnerite, sõsarorganisatsioonide, institutsioonide ja Euroopa Parlamendi endaga.

Üks meie ülesanne on kehtestada hariduslikud ja kutsealased miinimumnõuded ning soovitada nende kohaldamist liikmesorganisatsioonidesse kuuluvatele sisearhitektidele ja -kujundajatele. Lisaks panime kokku ECIA käitumiskoodeksi, kutse-eetika, mis kehtestab kutsealased standardid liikmeks olevate sisearhitektide ja -kujundajate tööalases hoiakus ja vastutuses klientide, ühiskonna ja keskkonna ees.

Töötasime nende teemadega intensiivselt ja kujundasime välja oma missiooni:

„ECIA on üleeuroopaline platvorm, mis esindab ja toetab kvalifitseeritud sisearhitekti ja -kujundaja kutset.“

Sisearhitekti kutse on liikmesriikides erinevalt kinnistunud. Erinevad on õigusnormid, regulatsioonid ning kutse- ja haridusnõuded. Soovime saavutada olukorra, kus avalikud ja seadusandlikud asutused tunnustavad sisearhitekti kutset kohalikul, riiklikul ja EL-i tasandil. Väärtustame kutseala mitmekesisust, kuid töötasime välja visiooni, milles:

„Üldine seisukoht on, et sisearhitekti ja -kujundaja kutse on ühiskonna, kultuuri ja majanduse oluline osa.“

Toetame Euroopa suurt kultuurilist mitmekesisust.

ECIA liikmed

AinB – Associatie van Interieurarchitecten van België – Association des Architectes d’ Intérieur de Belgique asbl – Belgia

AIPi – Associazione Italiana Progettisti in Architettura di Interni – Itaalia

BDIA – Bund Deutscher Innenarchitekten – Saksamaa

BAK – Bundesarchitektenkammer – Saksamaa

BÖIA – Bund Österreichischer Innenarchitekten – Austria

BNI – Beroepsvereniging Nederlandse Interieurarchitecten – Holland

BA – Bureau Architectenregister – Holland

CFAI – Conseil Français des Architectes d’Intérieur – Prantsusmaa

CGDI – Consejo General De Los Colegios Oficiales De Decoradores Diseñadores De Interior – Hispaania

ESL – Eesti Sisearhitektide Liit – Eesti

FHI – Félag húsgagna- og innanhússarkitekta – Island

MIDA – Malta Interior Design Association – Malta (vaatlejaliige)

NIL – Norske interiør-arkitekters og møbeldesigneres landsforening – Norra

RAIA – Romanian Association of Interior Architects – Rumeenia (vaatlejaliige)

SAR – Sveriges Arkitekter – Rootsi

SIO – Sisustusarkkitehdit – Soome

SBID – Society of British Interior Design – Suurbritannia

VSI.ASAI – Vereinigung Schweizer Innenarchitekten / Architektinnen – Association Suisse des Architectes d'Intérieur Associazione Svizzera degli Architetti d'Interni – Šveits

Lisa C – Allikad ja lisamaterjalid

„Fachliche Kriterien für die Akkreditierung von Studiengängen der Innenarchitektur“ 3. Auflage 2018
Saadaval ka inglise keeles.
„Criteria for the accreditation of courses of study: Interior Architecture“
Tõlkinud Caroline Ahrens, Hamburg, info@caroline-ahrens.de www.asap-akkreditierung.de

Vaadatud 12.05.2020.

EUROOPA KOMISJON:
Siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde peadirektoraat

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2013/55/EL
Viimane redaktsioon 20.11.2013 Brüsselis,
millega muudeti direktiivi 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta ja määrust (EL) nr 1024/2012 siseturu infosüsteemi kaudu tehtava halduskoostöö kohta
(IMI määrus)

https://ec.europa.eu/growth/single-market/services/free-movement-professionals/qualifications-recognition_en

Vaadatud 12.05.2020.

NÕUKOGU SOOVITUS 22. mail 2017, milles käsitletakse elukestva õppe Euroopa kvalifikatsiooniraamistikku ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2008. aasta 23. aprilli soovitus Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku loomise kohta elukestva õppe valdkonnas
(2017/C 189/03)

https://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/9065 http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2001:0678:FIN:EN:PDF
Vaadatud 12.05.2020.
BOLOGNA PROTSESS:
Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteedikindlustuse standardid ja suunised (ESG). Brüssel, 2015
https://ekka.edu.ee/wp-content/uploads/Archimedes_et_3472_ESG_EE_toim_korr_00.pdf

Vaadatud 12.05.2020.

Euroopa kõrgharidusruum ja Bologna protsess
http://www.ehea.info/

Vaadatud 12.05.2020.
KOLMEASTMELINE SÜSTEEM
http://www.ehea.info/page-three-cycle-system

Vaadatud 12.05.2020.

RAHVUSVAHELINE:
Rahvusvaheline Arhitektide Liit (UIA):
UIA kokkulepe arhitekti soovitusliku rahvusvahelise kutsestandardi kohta
Vastu võetud UI XXI assambleel
Peking, Hiina, 28. juuni 1999
Preambul vastu võetud UIA XXII assambleel
Berliin, Saksamaa, 27. juuli 2002
Muudetud augustis 2014 XXVI peaassambleel (Durban, Lõuna-Aafrika Vabariik)

Muudetud septembris 2017 XXVII peaassambleel (Soul, Lõuna-Korea)

https://www.uia-architectes.org/webApi/uploads/ressourcefile/412/uia_accord___updated_2017.pdf Vaadatud 12.05.2020

BLOOMI TAKSONOOMIA:
Bloom, B. S., Engelhart, M. D, Furst, E. J., Hill, W. H., Krathwohl, D. R. 1956. Taxonomy of Educational Objectives: The classification of educational goals. Handbook I: Cognitive domain. New York: David McKay Company.

A taxonomy for learning, teaching, and assessing: a revision of Bloom's taxonomy of educational objectives. Lorin W. Anderson, David Krathwohl (eds.), Peter W. Airasian et al. (contrib.). New York:
Addison Wesley Longman, 2001

BLOOMI TÄIENDATUD TAKSONOOMIA:
Churches, A. 2012. Bloom's Digital Taxonomy.
http://burtonslifelearning.pbworks.com/f/BloomDigitalTaxonomy2001.pdf
https://www.niallmcnulty.com/2017/11/blooms-digital-taxonomy/
https://www.celt.iastate.edu/teaching/effective-teaching-practices/revised-blooms-taxonomy/

Vaadatud 12.05.2020.

Lisa D – Töörühma liikmed

Marianne Daepp (CH) – oma ettevõttes tegutsev sisearhitekt. ECIA juhatuse liige aastatel 2013–2019, endine VSI.ASAI juhatuse liige. Šveitsi tehnoloogia- ja innovatsiooniagentuuri (CTI) endine ekspert, tehnikakõrgkooli tunnustamiseks loodud valitsuskomisjoni ning erinevate disaini- ja arhitektuuriprogrammide endine liige.

Albert Fuster i Marti (ES) – arhitekt ning kunsti- ja arhitektuuriajaloo doktor (ETSAB-UPC, Barcelona). Alates 2014. aastast Barcelona disaini- ja insenerikooli Elisava teadusdirektor ning pidanud erinevates ülikoolides loenguid kunsti-, disaini- ja arhitektuuriajaloo ning projektimetodoloogia teemal. Alates 2013. aastast on ta koostöös Ferran Adrià ja elBulli meeskonnaga tegelenud Kataloonias Cala Montjois asuvasse elBulli restorani loodud loomelabori projektiga. Ta on Elisava ja elBullifoundationi ühiselt loodud loomeprotsessi magistriprogrammi juht. Ta koordineerib koos Ezio Manziniga programmi Design for City Making.

René Damian Pier (D) – SCHIENBEIN PIER PARTG MBB INNENARCHITEKTEN'i (Stuttgart) kaasomanik. Baden-Württembergi arhitektide koja (AKWB) juhatuse liige. Bund Deutscher Innenarchitekten (bdia BW) juhatuse liige, Hochschule für Technik (HFT) rahvusvahelise sisearhitektuuri magistriprogrammi (IMIAD) lektor. Konsultant akrediteerimisagentuuris AQUIN.

Prof Tüüne-Kristin Vaikla, PhD (EST) – ruumiuurija ja sisearhitekt, keda huvitab ruumi sotsiaalne ja kunstiline mõõde. Ta juhatab Eesti Kunstiakadeemia sisearhitektuuri osakonda ja töötab külalisprofessorina Melbourne'i Kuningliku Tehnoloogiaülikooli (RMIT) arhitektuuri- ja disainikoolis. Ta on sisearhitektuurialase teadusajakirja SISU – LINE peatoimetaja, ECIA ja ESL-i juhatuse liige ning Vaikla Stuudio ja Kordoni kunstiresidentuuri kaasasutaja.

Jeremy Williams MNIL (NO) – 2020. aasta Euroopa sisearhitektuuriõppe harta töögrupi esimees, ECIA juhatuse liige, Norra sisearhitektide ja mööblidisainerite liidu (NIL) juhatuse endine liige ning Kristiania ülikooli kolledži sisearhitektuuri professor.